

لزوم تقویت آموزش‌های عمومی و مانورهای آمادگی در برابر بحران‌ها / آسیب دیدن 7 بیمارستان در حملات رژیم صهیونیستی به کشور

معاون درمان وزارت بهداشت، با تأکید بر لزوم تقویت آموزش‌های عمومی و مانورهای آمادگی در برابر بحران‌ها، از آمادگی کامل حوزه درمان در مواجهه با حوادث خبر داد.

به گزارش وبدا، دکتر سجاد رضوی، معاون درمان وزارت بهداشت، در نشست خبری با حضور اصحاب رسانه، درباره عملکرد سازمان‌های بین‌المللی در جریان جنگ اخیر ایران و رژیم صهیونیستی، گفت: سازمان‌های بین‌المللی معمولاً تابع سیاست‌های خاص خود هستند و متأسفانه در بسیاری موارد، به جای انجام رسالت‌های انسانی و بی‌طرفانه، تحت تأثیر این سیاست‌ها قرار می‌گیرند. با این حال، دفتر نمایندگی سازمان جهانی بهداشت در ایران همکاری‌های محدودی داشت و در روزهای پایانی در تلاش بود تا اقدامات لازم برای تأمین اقلام مورد نیاز را پیگیری کند.

وی افزود: متأسفانه، نهادهای حقوق بشری نیز در چنین شرایطی از انجام وظایف اصلی خود غافل می‌مانند و حتی پیام‌های انسان‌دوستانه را نیز فراموش می‌کنند. این مسائل بیش از آن که به حوزه سلامت مرتبط باشند، نیازمند پیگیری از سوی نهادهای دیپلماتیک و سیاسی کشور است که خوشبختانه از سوی وزارت امور خارجه در حال انجام است.

آماده باش کامل حوزه درمان در مواجهه با حوادث

دکتر رضوی درخصوص آمادگی حوزه درمان در مواجهه با حوادث غیرمنتظره، گفت: در حوزه درمان، ما به طور کامل در آماده باش قرار داریم و همه امکانات و منابع برای خدمت‌رسانی به مردم بسیج شده است. از نظر تأمین دارو، تجهیزات، و خدمات درمانی، هیچ کمبودی وجود ندارد و مراکز درمانی در آمادگی کامل هستند.

وی درخصوص مسائل مربوط به سلامت روان مردم در پی حملات رژیم صهیونیستی به کشور، اظهار کرد: یکی از موضوعات بسیار مهم در این بحران، تبعات روانی آن برای مردم است. در همین راستا، رئیس‌جمهور در نخستین جلسات خود با مسئولان حوزه سلامت، بر لزوم رسیدگی به فشارهای روانی ناشی از جنگ تأکید کردند. همچنین، وزیر بهداشت، معاونت بهداشت را مکلف کرده‌اند تا در سطح مراکز بهداشتی کشور، اقدامات لازم برای حمایت‌های روانی از مردم را اجرا کنند. در حوزه درمان نیز مراکز مشاوره روان پزشکی و روان‌شناسی فعال شده‌اند و بسیاری از این مراکز اقدامات لازم برای مقابله با آسیب‌های روانی مانند اختلال استرس پس از سانحه (PTSD) را آغاز کرده‌اند. برنامه‌های مختلف تلویزیونی و رسانه‌ای با حضور کارشناسان حوزه روانشناسی و روان پزشکی نیز در حال اجراست تا به آگاهی عمومی و حمایت از افراد آسیب‌دیده کمک کند.

وی تصریح کرد: طبق آمار رسمی، تا امروز ۱۰۶۴ عمل جراحی روی مجروحان انجام شده و اکثر آنان از بیمارستان مرخص شده‌اند. در حال حاضر، حدود ۱۷۰ نفر در بیمارستان‌ها بستری هستند که نزدیک به ۷۰ نفر از آن‌ها در بخش مراقبت‌های ویژه (ICU) تحت نظر هستند.

وی افزود: در زمینه تجهیزات و ملزومات پزشکی نیز وزارت بهداشت بر اساس یک پروتکل مشخص، ذخایر استراتژیک خود را تعریف و مدیریت می‌کند. این ذخایر بر مبنای نوع دارو، میزان مصرف، و نیازهای مردم به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که از یک ماه تا شش ماه و در برخی موارد تا یک سال نیز پیش‌بینی و تأمین می‌شوند.

وی گفت: خوشبختانه، سال گذشته با دستور مقام معظم رهبری و اختصاص منابع مالی به وزارت بهداشت برای جبران کمبودها، اقدامات مؤثری در این حوزه صورت گرفت. در آن مقطع، اگرچه شرایط بحرانی یا جنگی حاکم نبود، اما با دوراندیشی و برنامه‌ریزی دقیق، منابع مالی اختصاص یافته صرف خرید تجهیزات و اقلامی با کاربردهای بلندمدت شد. این تصمیم موجب شد که امروز، حتی در شرایط بحرانی و در طول ۱۲ روز جنگ، هیچ گونه کمبود خاصی در درمان مجروحان احساس نشود.

دکتر رضوی تصریح کرد: نکته حائز اهمیت این است که با وجود افزایش حجم مراجعات و نیازها، در بسیاری از موارد حتی نیازی به استفاده از ذخایر استراتژیک نیز وجود نداشت. این موضوع نشان‌دهنده آمادگی و تأمین به موقع تجهیزات مورد نیاز در نظام سلامت کشور است.

وی در ادامه با اشاره به وضعیت روزهایی ابتدایی بحران، اظهار کرد: واقعیت این است که در روزهای نخست، کشور با یک شوک ناگهانی و غافلگیرکننده مواجه شد. در حالی که مسئولان سیاسی کشور مشغول مذاکرات بودند و مردم نیز پیگیر نتایج آن بودند، ناگهان حوادثی با ماهیت تروریستی در داخل کشور رخ داد. این اقدامات بدون اعلام قبلی یا هشدارهای رسمی صورت گرفت و عملاً جامعه را در شوک فرو برد. در نتیجه، در برخی از شهرهای بزرگ یا مناطق در معرض تهدید، مردم برای حفظ جان خود اقدام به ترک محل زندگی یا مراجعه به مناطق امن‌تر کردند. این وضعیت باعث شد تا در دو تا سه روز اول، مراجعات مردم به مراکز درمانی و داروخانه‌ها کاهش یابد. البته کاهش م‌راجعه دلیلی بر تعطیلی داروخانه‌ها نبود و تعطیلی برخی داروخانه‌ها در این ایام به عنوان یک تخلف انضباطی تلقی شد.

وی افزود: سازمان غذا و دارو از روز سوم و چهارم پس از وقوع حوادث، به صورت جدی پیگیری موضوع را آغاز کرد و روند اصلاحی در فعالیت داروخانه‌ها شکل گرفت. البته داروخانه‌های منتخب و اورژانس‌های شبانه‌روزی همچنان فعال بودند و خدمات رسانی را قطع نکردند، زیرا مراجعین اضطراری داشتند و نباید خللی در ارائه خدمات ایجاد می‌شد؛ سازمان غذا و دارو نیز با داروخانه‌هایی که بدون دلیل موجه تعطیل کرده بودند، برخورد کرده و بررسی‌ها و پیگیری‌های لازم انجام شده و خواهد شد. از روز سوم یا چهارم به بعد، روند فعالیت داروخانه‌ها به حالت عادی بازگشت و از شنبه بعد از آن، عملاً با هیچ کمبود یا تعطیلی گسترده‌ای مواجه نبودیم.

لزوم افزایش آموزش‌های عمومی در مدیریت بحران‌های بهداشتی و درمانی

دکتر رضوی، با اشاره به تجربیات اخیر کشور در مواجهه با بحران جنگ، تأکید کرد: یکی از مهم‌ترین ضعف‌هایی که در جریان این بحران نمایان شد، نبود آموزش کافی به مردم در زمینه مدیریت شرایط اضطراری بود. متأسفانه مشاهده کردیم که بسیاری از افراد رفتارهای بسیار پرخطر از خود نشان دادند؛ به طوری که نه تنها نمی‌دانستند کدام بخش خانه امن‌تر است، بلکه حتی در زمان حملات در کنار پنجره‌ها، شیشه‌ها یا بر روی بالکن‌ها می‌ایستادند، که بسیار خطرناک است.

وی ادامه داد: در حوزه درمان نیز، آموزش به مردم برای کمک به تیم‌های امدادی و درمانی در مواقع بحران بسیار ضروری است. مواردی همچون باز کردن مسیر برای آمبولانس‌ها، همکاری با پرسنل بیمارستانی، یا پرهیز از ازدحام در مراکز درمانی، می‌تواند تأثیر زیادی در بهبود روند امدادسانی داشته باشد. خوشبختانه در این دوره، همکاری مردم با

بیمارستان ها و اورژانس ها بسیار رضایت بخش بود. افراد مجروح را خودشان به مراکز درمانی منتقل می کردند و در مواردی که از آن ها خواسته می شد در محوطه بیمارستان ازدحام نکنند، همکاری خوبی نشان دادند. حتی در شناسایی مجروحان نیز اطلاعات لازم را در اختیار ما قرار می دادند.

دکتر رضوی با اشاره به حادثه مید ان قدس نیز گفت: در آن حادثه که به دلیل ازدحام و ترافیک امکان تردد آمبولانس وجود نداشت، پرسنل بیمارستان شهدای تجریش با تلاش فراوان مجروحان را به داخل بیمارستان منتقل کردند. در همان صحنه نیز مردم نهایت همکاری را با تیم درمانی داشتند. برخلاف حوادث گذشته، در این بحران رفتاریهایی مانند گرفتن فیلم و عکس از صحنه ها که می توانند موانع امنیتی ایجاد کنند، بسیار کمتر بود.

وی تأکید کرد: با وجود این همکاری ها، معتقدم باید آموزش های عمومی در حوزه مدیریت بحران به شکل گسترده تری توسعه یابد. هرچه اطلاع رسانی ها دقیق تر، آموزش ها فراگیرتر و مانورهای آمادگی بیشتر باشد، هم عملکرد کادر درمان و امداد بهتر خواهد شد و هم اضطراب عمومی کاهش می یابد. نمونه بارز آن را در مواجهه با نگرانی های مربوط به حملات شیمیایی یا هسته ای دیدیم؛ زمانی که رسانه های رسمی از جمله صدا و سیما اطلاع رسانی کردند، بسیاری از شایعات فضای مجازی به سرعت کمرنگ شد. اما وقتی اطلاع رسانی کافی نباشد، فضا برای شایعه پراکنی باز می ماند.

دکتر رضوی خاطرنشان کرد: مساله آموزش تنها محدود به شرایط جنگی نیست؛ ما در کشور با انواع بحران ها از جمله زلزله، آتش سوزی، و حوادث صنعتی نیز مواجه هستیم. بنابراین باید آموزش و مانورهای آمادگی در برابر بحران ها را افزایش دهیم. همه زیرساخت های علمی و تخصصی این کار در کشور وجود دارد، از دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی گرفته تا متخصصان حوزه سلامت. اما متأسفانه در زمینه آموزش عمومی و مانورهای آمادگی هنوز دچار کمبود هستیم. بدون تعارف باید بپذیریم که آموزش و مانورهای منظم و فراگیر، کارآمدی سیستم امداد و درمان را بالا می برد و بار روانی بحران ها را نیز کاهش می دهد.

معاون درمان وزارت بهداشت همچنین درباره مراکز درمانی آسیب دیده گفت: در این حملات حدود هفت بیمارستان ما چه مستقیم چه غیر مستقیم مورد آسیب قرار گرفتند. در کرمانشاه یکی از بیمارستان های ما به صورت جدی آسیب دید و بیماران جابجا شدند. یا آسپیی که به بیمارستان سوختگی ما وارد شد، با جابجایی بیماران خدمت رسانی طی سه چهار ساعت انجام شد.

وی یادآور شد: متأسفانه در جریان حوادث اخیر، برخی از مراکز درمانی مهم از جمله بیمارستان سوختگی مورد هدف قرار گرفتند. این اقدام نشان می دهد که هدف اصلی، ایجاد آسیب و تلفات انسانی بوده است.

معاون درمان وزارت بهداشت گفت: بر اساس برآوردهای معاونت توسعه، بیمارستان فارابی کرمانشاه نیاز به نوسازی کامل دارد. همچنین برنامه ریزی هایی برای جایگزینی بخش های تخریب شده از جمله مرکز سوختگی در حال انجام است. راه اندازی مراکز تخصصی سوختگی در دانشگاه های علوم پزشکی در دستور کار است و این مراکز به زودی راه اندازی خواهند شد تا خدمات لازم را در اختیار آسیب دیدگان قرار دهند.